

1 ВАРИАНТ

I РІВЕНЬ. Тестові завдання (3 бали) Обрати одну правильну відповідь.

1). Укажіть ім'я першого гетьмана Правобережжя (1663—1665 рр.) після поділу України між Польщею та Московською державою.

А) П. Тетеря Б) М. Ханенко В) П. Дорошенко Г) Я. Сомко

2. Позначте назву договору, який гетьман Брюховецький підписав із російським урядом.

А) Переяславський; Б) Чуднівський; В) Глухівський; Г) Московський.

3. Позначте період гетьманування І. Виговського.

А) 1657–1659 рр.; Б) 1663–1668 рр.; В) 1669–1672 рр.; Г) 1656–1660 рр.

4. Позначте, якій події був присвячений роман П. Куліша «Чорна рада».

А) Обранню гетьманом І. Брюховецького в Ніжині; Б) обранню гетьманом І. Мазепи на р. Коломак;
В) зреченню П. Дорошенка гетьманства; Г) правлінню Ю. Хмельницького.

5. П. Дорошенко був проголошений гетьманом усієї України:

А) у 1668 р. Б) у 1676 р. В) у 1678 р. Г) у 1681 р.

6. Бахчисарайський мирний договір був укладений:

А) у 1668 р. Б) у 1672 р. В) у 1676 р. Г) у 1681 р.

II РІВЕНЬ (3 бали)

7. Укажіть ім'я гетьманів про яких йдеться:

А) Укажіть ім'я гетьмана Правобережжя з 1665 р., гетьмана обох берегів Дніпра (1668—1669 рр.), який орієнтувався на розбудову Гетьманщини під протекторатом Туреччини.

А) П. Тетеря Б) М. Ханенко В) П. Дорошенко Г) Я. Сомко

Б) Укажіть ім'я гетьмана Лівобережжя, який уклав із Московським урядом Глухівські статті, намагався зміцнити гетьманську владу та автономію Гетьманщини і був засланий царським урядом до Сибіру.

А) Д. Многогрішний Б) І. Самойлович В) І. Скоропадський Г) Д. Апостол

В) Укажіть ім'я легендарного кошового отамана Запорозької Січі, який у часи Руїни виступав як проти татар і турків, так і проти Московської держави і Речі Посполитої.

А) П. Калнишевський Б) К. Гордієнко В) Й. Гладкий Г) І. Сірко

8. Установіть відповідність між назвою угоди, укладеної в XVII ст., та її основними положеннями.

1. Гадяцький договір

2. Бахчисарайський мир

3. Андрусівське перемир'я

4. Вічний мир

А) Польща і Росія припиняли воєнні дії одна проти одної і зобов'язувалися не укладати сепаратного миру зі Швецією

Б) кордон між Росією і Польщею проходив по Дніпру, за Туреччиною залишалось Поділля

В) кордон між Росією і Туреччиною встановлювався по Дніпру, межиріччя Дністра і Бугу на 20 років повинно було залишатися незаселеним

Г) Польща і Росія припиняли воєнні дії на 13,5 років; в Україні кордон між ними встановлювався по Дніпру (за винятком Києва, який на два роки відходив до Росії), Запорозжя перебувало у спільному володінні держав

Д) Гетьманщина стає незалежною державою і на рівноправних засадах входить до федерації з Польщею і Литвою під назвою Велике Князівство Руське

9. Установіть відповідність між іменем гетьмана та подією, яка пов'язана з його правлінням.

1. І. Виговський А) Слободищенська кампанія

2. Ю. Хмельницький Б) прийняття турецького протекторату

3. І. Брюховецький В) Чорна рада в Ніжині

4. П. Дорошенко Г) Перший кримський похід

Д) Конотопська битва

III РІВЕНЬ (3 бали)

10. Поясніть значення слів: “Руїна”, “Чорна рада”, Правобережна Гетьманщина
11. Дайте загальну характеристику економічному розвитку на території Гетьманщини в другій половині 17 століття.

IV РІВЕНЬ (3 бали) РОБОТА З ІСТОРИЧНИМ ДЖЕРЕЛОМ

Робота з документом

Самійло Величко про становище на Правобережжі

Від Корсуня і Білої Церкви, потім на Волинь і в князівство Руське, до Львова, Замостя, Бродів і далі подорожуючи, бачив я багато городів і замків безлюдних і пусті вали... що стали пристанищем і житлом тільки для диких звірів. Мури ж, як то в Чолганському, Костянтинові, Бердичеві, Збаражі, Сокалі, що тільки на шляху нам у поході військовому трапилися, бачив я одні малолюдні, інші цілком розвалені...

Запитання до документа

- 1) Як змальовує наслідки Руїни для Правобережжя Самійло Величко?
- 2) Чим було зумовлене таке становище на Правобережжі?

2 ВАРИАНТ

I РІВЕНЬ. Тестові завдання (3 бали) Обрати одну правильну відповідь.

1. Андрусівське перемир'я між Москвою та Річчю Посполитою було укладене:

- А) у 1658 р. Б) у 1660 р. В) у 1663 р. Г) у 1667 р.

2. Укажіть ім'я гетьмана Лівобережної України, обраного «Чорною радою» в Ніжині, який підписав Московські статті, що значно обмежили автономію Гетьманщини.

- А) Я. Сомко Б) Ю. Хмельницький В) І. Виговський Г) І. Брюховецький

3. Період загального занепаду українських земель на тлі громадянської війни наприкінці XVII ст. мав назву:

- А) «потоп» Б) «руїна» В) «смутий час» Г) «темна доба»

4. Гадяцький трактат був укладений:

- А) у 1658 р. Б) у 1660 р. В) у 1663 р. Г) у 1667 р.

5. Чорна рада в Ніжині обрала гетьманом І. Брюховецького:

- А) у 1658 р. Б) у 1660 р. В) у 1663 р. Г) у 1667 р.

6. І. Самойлович був обраний гетьманом Лівобережжя:

- А) у 1668 р. Б) у 1672 р. В) у 1676 р. Г) у 1681 р.

II РІВЕНЬ (3 бали)

7. Укажіть імя гетьманів про яких йдеться:

А). Укажіть ім'я гетьмана, який кілька разів отримував булаву — і під зверхністю Московської держави, і під зверхністю Туреччини.

- А) Я. Сомко Б) Ю. Хмельницький В) І. Виговський Г) І. Брюховецький

Б). Укажіть ім'я гетьмана, який був обраний після смерті Б. Хмельницького, підписав Гадяцький трактат із Польщею та розбив московське військо в битві під Конотопом.

- А) Я. Сомко Б) М. Пушкар В) І. Виговський Г) І. Брюховецький

В). Укажіть ім'я гетьмана Лівобережжя, який уклав із Московським урядом Конотопські статті та проводив політику, спрямовану на посилення козацької старшини.

- А) Д. Многогрішний Б) І. Самойлович В) І. Скоропадський Г) Д. Апостол

8. Установіть відповідність між назвою угоди, яку уклали гетьмани з Московською державою, та її умовами.

1. Березневі статті

2. Переяславські статті

3. Московські статті

4. Глухівські статті

А) московські війська розташовувалися в Переяславі, Ніжині, Брацлаві та Умані й мали утримуватись місцевим населенням; кандидатура гетьмана узгоджувалась із царем, заборонялись дипломатичні зносини гетьмана з іншими державами

Б) московські залоги розташовувалися лише в п'яти містах — Києві, Переяславі, Чернігові, Ніжині та Острії; податки збирала козацька старшина, гетьманові дозволялось тримати наймане військо

В) скасовувалися компанійські (наймані) полки, гетьман позбавлявся права знімати старшину з посади без вироку військового суду або згоди старшинської ради

Г) проведення виборів гетьмана лише за згоди царя; московські залоги розташовувалися в усіх найбільших містах, а також у фортеці Кодак, податки збирали московські посадовці

Д) московський уряд зобов'язувався розпочати війну проти Речі Посполитої, на кордоні з Польщею розташовувалися московські війська, передбачалися вільні дипломатичні зносини гетьмана з усіма країнами, окрім Польщі та Туреччини

9. Установіть відповідність між іменем гетьмана та угодою, що була ним укладена з московським урядом.

1. Ю. Хмельницький

А) Глухівські статті

2. І. Брюховецький

Б) Московські статті

3. Д. Многогрішний

В) Коломацькі статті

4. І. Самойлович

Г) Конотопські статті

Д) Переяславські статті

III РІВЕНЬ (3 бали)

10. Поясніть значення слів: Слобожанщина, Січ, Лівобережна Гетьманщина
11. Дайте характеристику соціальній структурі суспільства в другій половині 17 століття.

IV РІВЕНЬ (3 бали) РОБОТА З ІСТОРИЧНИМ ДЖЕРЕЛОМ

Робота з документом

Із «реляції» львівського єпископа Йосипа Шумлянського
(березень 1671 р.)

П. Дорошенко дуже зміцнився, абсолютно у них панує й користується всенародною любов'ю. Перебуваючи там... (у Чигирині — *ред.*), а також під час повернення назад, не чув про нього жодного поганого слова. Ці люди не хлопи, а самостійний народ. Зникли вже там грубіянство, тиранство, пияцтво й інші варварства. Наради з Тукальським проводить уночі або вранці. Достатки, пишність помітні — все це не як у козацького гетьмана, а як у найбільшого польського пана.

Запитання до документа

- 1) Як описує єпископ становище на Правобережжі? На що він звертає увагу?
- 2) Яку оцінку дає П. Дорошенку єпископ?